

VLAAMSE RAAD

ZITTING 1994-1995

OPENBARE COMMISSIEVERGADERINGEN

HANDELINGEN

COMMISSIE VOOR ECONOMIE, ENERGIE, LANDBOUW
EN WERKGELEGENHEID

VERGADERING VAN 19 OKTOBER 1994

Interpellatie van de heer J. Laverge tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de verhuis van Vlaamse bedrijven naar Wallonië

VOORZITTER : de heer H. Candries, eerste ondervoorzitter

— *De interpellatie wordt gehouden om 11.05 uur.*

Interpellatie van de heer J. Laverge tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de verhuis van Vlaamse bedrijven naar Wallonië

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Laverge tot de heer Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de verhuis van Vlaamse bedrijven naar Wallonië.

De heer Laverge heeft het woord.

De heer J. Laverge : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, collega's, het probleem van de delocalisatie staat de jongste tijd erg in de actualiteit. Het Planbureau heeft trouwens gisteren over deze problematiek een colloquium georganiseerd. Dit verschijnsel is niet alleen waarneembaar op Europees vlak maar ook in onze eigen regio. Er zijn verschillende soorten delocalisaties. Ten eerste, deze naar de lage-loonlanden. Ten tweede, deze intern, binnen Vlaanderen. Er is namelijk een verplaatsing van bedrijven binnen ons grondgebied omdat

sommige zones bepaalde voordelen bieden. Het is niet mijn bedoeling op deze twee soorten delocalisaties dieper in te gaan. Ik wil wel het vrij actuele probleem dat het gevolg is van de tussenkomst van het Europese structuurfonds in de ons nabijgelegen provincie Henegouwen onder de loep nemen. Mijn interpellatie zal dan ook niet gaan over de vraag hoe het komt dat Henegouwen jaarlijks ongeveer 5 miljard frank steun krijgt, wat over zes jaar 30 miljard frank betekent.

Collega's, de jongste 15 jaar heeft er vooral in de randprovincies met Noord-Frankrijk, namelijk in Zuid-Westvlaanderen en Oost-Vlaanderen een delocalisatie plaatsgehad richting Noord-Frankrijk. Uit studies blijkt dat dit Vlaanderen ongeveer 25.000 arbeidsplaatsen heeft gekost. Mijnheer de minister-president, u kent, zoals vele collega's, de voordelen die Noord-Frankrijk biedt om bedrijven aan te trekken. De delocalisatie naar een ons omringend land verlegt zich momenteel naar een buurtstreek. Henegouwen levert grote inspanningen om de Vlaamse ondernemers naar zich toe te halen. Het geeft heel wat voordelen waarvoor uiteraard deze eigen aan het Europees structuurfonds maar ook heel wat extra-voordelen ten laste van de eigen begroting. Het VEV heeft recent een studie uitgebracht met als titel "Op zoek naar groei" waarin duidelijk wordt gezegd dat Vlaanderen een handicap heeft op

het vlak van investeringen en dat onze ratio 1.87 bedraagt tegenover 2.12 in Wallonië en 2.47 in Noord-Frankrijk. Dat zijn toch wel onthutsende cijfers. De loonstructuur is niet altijd de oorzaak van het uitwijken naar de nabijgelegen streek. De voornaamste reden is het gebrek aan betaalbare industriegronden, een probleem waar u als regering inspraak in hebt.

De tweede belangrijke factor is de politiek van de milieuheffingen die in Vlaanderen veel strenger is dan in onze naburige streken. Die politiek gaat gepaard met een vrij verwarde milieureglementering. Het is voor een bedrijfsleider vrij moeilijk zijn weg er in te vinden. Ook stedenbouwkundig zijn er heel wat problemen. Ik denk hier vooral aan het traag goedkeuren van investeringsprojecten met als klap op de vuurpijl een zeer complexe procedure bij de aanvraag voor ondersteuning. Er bestaat in Vlaanderen een vrij negatief investeringsklimaat, wat de aantrekkelijkheid van onze naburige streek vergroot. Henegouwen is als zone zelfs gevaarlijker dan Noord-Frankrijk omdat daar investeren ook handicaps heeft. Ik denk bijvoorbeeld aan het feit dat het om een ander land gaat met andere gewoonten en een andere wetgeving. Delocalisatie binnen het eigen land is veel gevaarlijker dan naar het buitenland. De vraag rijst wat wij daaraan gaan doen. Kunnen wij die verschuiving van werkgelegenheid verder tolere-

Laverge

ren? Zullen wij onze bedrijfsleiders verplichten om elders te investeren? Mijnheer de minister-president, u moet dit probleem aanpakken. Wij hebben de indruk dat u ter zake weinig onderneemt. U doet misschien wel enkele opvallende uitspraken maar u laat blijkbaar de zaak over u rollen. Het gevolg is een groeiende werkloosheid vooral bij onze minder geschoolde arbeiders. Het zijn bovenal arbeidsintensieve bedrijven die uitwijken. Daarom zijn er in Vlaanderen welbepaalde groepen werknemers die niet meer aan de bak komen en groeit de werkloosheid aanzienlijk in bepaalde sectoren.

Mijnheer de minister-president, hoe denkt de Vlaamse regering de problemen aan te pakken? Wat gebeurt er, als het Europees of nationaal overleg mislukt, wanneer er geen stappen worden gedaan om de aan Henegouwen gegeven voordelen ook te bekomen voor bepaalde zones in het Vlaamse landsgedeelte?

Ten tweede, in welke maatregelen voorziet de Vlaamse regering om de verschillende vestigingsfactoren te verbeteren zodat Vlaanderen opnieuw aantrekkelijk wordt voor investeerders?

Ten derde, zal de Vlaamse regering concrete maatregelen nemen om bepaalde kosten voor het bedrijfsleven te drukken?

Ten vierde, zal de Vlaamse regering reageren met subsidies, of heeft zij andere middelen voorhanden?

Mijnheer de minister-president, graag kreeg ik van u een antwoord op deze vier vragen. Wij moeten toch anticiperen op het gebeuren en het bedrijfsleven een signaal geven zodat het blijft investeren in de Vlaamse regio's.

De voorzitter : De heer De Clerck heeft het woord.

De heer S. De Clerck : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-pre-

sident, collega's, de interpellatie van de heer Laverge is vrij interessant. Zij was al het onderwerp van heel wat uiteenzettingen, ook in het federale parlement. Het probleem vergt blijvende aandacht van iedereen die enigszins begaan is met het economische leven. De studie van de delocalisatie toont aan dat er heel wat spontane verplaatsingen gebeuren waar de politiek niet altijd vat op heeft. Het economische leven verdeelt zich, zoekt nieuwe markten, wil zich rationaliseren, zoekt naar een financiële opportuniteit enzovoort. De ondernemingswereld neemt niet alleen beslissingen omwille van bepaalde nabije grenzen. Er zit vaak meer logica in. Collega Laverge weet best dat de logica van de ondernemers is te streven naar winstgevendende activiteiten en naar het kunnen overleven van de onderneming. Terecht werd er in de studie van het Planbureau enige nuancering gelegd in de schematische benadering. Als delocalisatie per definitie negatief zou zijn dan zou zij een netto-verlies zijn op zich. Dat belet niet dat er uitzonderingen bestaan en dat er zich een aantal dossiers aandienen waar iets niet klopt. Ik wil enkele voorbeelden geven. In Vlaanderen zijn er bijvoorbeeld een aantal belangrijke etikettenbedrijven. Geen enkel is gevestigd in Wallonië.

Er komt een Koreaans bedrijf zich net over de grens vestigen, met zware steun van het Waalse gewest. Het gaat hier om het free money-systeem, wat betekent dat het bedrijf in kwestie gewoon rechtstreekse gelden, ettelijke miljoenen, krijgt.

Ik geef dit voorbeeld om aan te tonen dat het probleem van delocalisatie zich niet beperkt tot bedrijven van bij ons die zich net over de grens gaan vestigen, maar dat het ook betrekking heeft op buitenlandse bedrijven die zich met een abnormale steun in België vestigen en die een rechtstreekse concurrentie zijn voor de Vlaamse economische activiteiten.

Wij moeten daar aandacht aan besteden en onderzoeken of de gelden die door de Europese gemeenschap aan Henegouwen worden gegeven, niet voor om het even wat worden gebruikt. Er zou een economisch onderzoek op Belgische schaal moeten komen, iets wat op het Europese niveau reeds gebeurt.

Een tweede voorbeeld, mijnheer de minister-president, situeert zich in de textielwereld. Een Taiwanees bedrijf, dat polyamideweefsels produceert, doet een investering in Ierland ten belope van 7 miljard Belgische frank. De Europese Unie geeft het bedrijf een subsidie van 3 miljard frank om een produkt te maken waarvoor Vlaanderen de wereldleider is. Men beweert dat hiervoor een onderzoek is gedaan.

Ik pleit hier ten stelligste voor een gelijkaardig onderzoek op Belgische schaal. Men moet nagaan of markten al dan niet volzet zijn alvorens men Wallonië zo zwaar subsidieert. Bovendien stel ik vast dat de heer Van Miert, onze Europese Commissaris, beslist om voor drie miljard frank subsidies te geven aan een Taiwanees bedrijf dat rechtstreeks gaat concurreren met Vlaamse bedrijven zoals Sofinal en Concordia, die gespecialiseerd zijn in de produktie van eenvoudige voeringweefsels voor kledij.

Ik verdedig geen theorie van de totale afsluiting van de markt, maar ik ben wel van oordeel dat wij meer aanwezig moeten zijn in de besluitvorming in Wallonië en in Europa. Wij moeten ons minstens laten gelden op het ogenblik dat de beslissing nog niet definitief is. Ik meen dat dergelijke band nog niet bestaat. Hierover interpellieren volstaat echter niet. Wij moeten een structuur uitbouwen om systematisch aanwezig te zijn en om op de tafel te kunnen slaan.

Wanneer Belgische bedrijven elders in Europa zware investeringen willen doen, botsen zij wel op weerstand. Wij kunnen dossiers aanhalen van

De Clerck

bedrijven die graag in Europa zouden investeren, maar die botsen op een veto van bepaalde landen. Wanneer Groot-Brittannië denkt dat een van zijn strategische belangen zou kunnen worden geschaad, zetten zij een omvangrijk lobby-netwerk op zodat zij hun wil kunnen opleggen, daarbij geholpen door hun Europese commissarissen. Ik heb nog nooit gehoord dat België een dergelijke houding heeft aangenomen. Het is misschien niet zo eenvoudig, maar het moet kunnen. Ik meen dat de Vlaamse overheid ook hier moet kunnen optreden.

De voorzitter : Wat ik hoor is zeer interessant. Wij hebben allemaal de mond vol van de Vlaamse verankering, maar ik vraag mij toch af of wij niet een beetje dweilen met de kraan open.

Mijnheer de minister-president, wij luisteren geboeid naar uw antwoord op al deze vragen.

Minister-president L. Van den Brande : Mijnheer de voorzitter, zoals de heer Laverge in zijn inleiding zei, gaat het hier niet in hoofdzaak over de delokalisatie naar de lage-loonlanden.

Ik wens ten eerste toch even aan te stippen dat elk industrieland vanaf de jaren zeventig met dit verschijnsel te maken heeft.

Ten tweede, gaat het hier slechts om de "debetzijde" van het investeringsverkeer. Elke economie, ook de Vlaamse, slaagt erin buitenlandse investeerders aan te trekken. Ik kan u een lange lijst geven van nieuwe belangrijke investeerders die, ondanks de interessante subsidies, toch nog voor Vlaanderen kiezen. Deze investeringen hebben meestal betrekking op meer toekomstgerichte activiteiten met een hogere toegevoegde waarde en een hoge kennisgraad. Bij een evaluatie moeten wij rekening houden met dit "netto saldo".

Ten derde, is delokalisatie ook voor Vlaanderen een reëel gegeven. Wij beschikken daarover wellicht over dezelfde informatie. Een recente studie van het Planbureau bevestigt evenwel dat het delokalisatiefenomeen in België en Vlaanderen toch nog beperkte afmetingen aanneemt. Dat is toch een nuance. Bovendien is er nogal wat tegenspraak in de verschillende stellingen, naargelang de gehanteerde parameters. In Zuid-Westvlaanderen beweert men dat de toestand afschuwelijk is. Ik kom geregeld in West-Vlaanderen omdat ik houd van de provincie, zijn inwoners en zijn leiders. Ik hoor daar toch ook andere meningen verkondigen. Ik verwijs opnieuw naar een belangrijke studie van de Europese Commissie, uitgevoerd door het Nederlands Economisch Instituut en het consultant bureau Ernst & Young. Daarin wordt Vlaanderen nog altijd bij de beste regio's gerangschikt.

Er zijn ook andere rapporten. De spreker heeft verwezen naar het rapport van het Vlaams Economisch Verbond, waarvan ik met aandacht kennis heb genomen maar dat weliswaar enigszins andere cijfers opgeeft.

Ik ben dus van mening dat wij het probleem moeten erkennen aangezien het reëel is, maar het moet toch worden genuanceerd.

Het is trouwens niet onbelangrijk om, aan de hand van studies, wat houvast te zoeken op het terrein. Bovendien kan ook de ervaring richtinggevend zijn.

Mijnheer Laverge, ik heb het gevoel dat u het eerder retorisch hebt gezegd, maar het is volstrekt onjuist dat wij alleen maar lijdzaam toezien. Als voorzitter van de commissie voor Economie, Energie, Landbouw en Werkgelegenheid weet u beter dan wie ook welke bijzonder belangrijke herschikkingen we de jongste twee en een half jaar in het economisch beleid hebben ingevoerd.

Het feit dat Vlaanderen het als vestigingsplaats heeft gehaald op andere regio's die hogere en meer directe steun konden bieden, bewijst toch de goede werking van de diensten van de Vlaamse Gemeenschap die bijzonder actief zijn op dit vlak en begeleid worden door de Gewestelijke Ontwikkelingsmaatschappijen. Niet zonder belang zijn de door ons georganiseerde internationale investeringsseminaries en de slagkracht van ons economisch beleid waarin meer aandacht en middelen worden besteed aan de uitbouw van een aantrekkelijke economische infrastructuur.

Ik kan me niet inbeelden dat u pleit voor nieuwe gigantische subsidies-tromen. Wij hebben verschuivingen tot stand gebracht in de begroting van Economie naar wat ik een beter economisch omgevingsklimaat zou willen noemen. De talrijke contacten die ik heb gehad met het bedrijfsleven met de bedoeling de zaken op het terrein te evalueren, leren me dat delokalisatie niet alleen voordelen oplevert maar dat er ook nadelen aan verbonden zijn en dat men vaak kiest voor voordelen op heel korte termijn. Elementen als produktiviteit, kosten voor toezicht, transport en kwaliteitsbewaking kunnen in een heel korte periode voordelen opleveren omwille van een hogere subsidiëring maar op halflange termijn neutraliseren ze zichzelf.

Ik kan het voorbeeld geven van een heel vooraanstaand Vlaams ondernemer die in Ierland wil investeren omdat hij kan profiteren van directe subsidies maar als hij rekening houdt met de netto-kosten, met inbegrip van transport en produktiviteit, moet hij wel kiezen voor Vlaanderen.

Een ander element betreft de problematiek van Henegouwen als doelstelling 1-gebied. Laten we niet vergeten dat Nord Pas de Calais en Valenciennes regio's zijn met een bijzonder reconversiestatuut. Dit statuut wordt door de Europese Commissie slechts toegekend aan regio's die op

Van den Brande

basis van objectieve gegevens een grote structurele economische achterstand boeken.

Ik herhaal wat ik reeds meermaals heb gezegd. Ik heb me nooit verzet - alsof ik dat zou hebben gekund - tegen de erkenning van Henegouwen als doelstelling 1-gebied omdat ik het niet zo benijdenswaardig vind dat er volgens de cijfers van de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening werkloosheidspercentages zijn van ongeveer 30 procent. Ik noem het dus een twijfelachtige eer om te worden erkend — ik zeg niet gestigmatiseerd — als doelstelling 1-gebied.

Ik herhaal ook wat ik aan de heer Collignon heb gezegd. In de Belgische context zou het een evidente afspraak van goed nabuurschap zijn dat de gewesten geen subsidies of extra toelagen zouden toekennen voor de gewilde en "gekaracteriseerde" delocalisatie van bestaande bedrijven in de andere gewesten.

Men kan veel vragen, zoals federale loyaliteit en solidariteit, en we zijn tot veel bereid, maar dit is iets helemaal anders dan een open Europese of internationale markt waar het gaat over nieuwe investeerders en nieuwe toegevoegde waarden. In dat geval is het inderdaad voor ons van belang dat onze buur economisch krachtig is. Ik heb er dan geen moeite mee dat nieuwe activiteiten en bedrijven worden aangetrokken, maar dat is - ik herhaal het - iets helemaal anders dan het weghalen van bedrijven met bovenmatige subsidies en gecombineerd met de voorwaarde van delocalisatie van arbeidskrachten en quota van Vlaamse — of Waalse — arbeiders.

Dit is toch wel een heel andere "invulling" van de solidariteit. Ik begriep wel dat men bepaalde regio's op structureel vlak nieuwe hefboomen wil geven maar het spreekt voor zich dat de Europese subsidiemechanismen niet mogen leiden tot een deloyale concurrentiestrijd, wat trou-

wens ook niet de bedoeling is van de Europese regelgeving.

Derhalve hebben we de federale regering uitdrukkelijk meegedeeld - en zullen we dat ook in de toekomst nog herhalen - dat ze de Europese Commissie erop moet wijzen dat alles op een correcte manier moet verlopen.

Laten we echter niet te defaitistisch zijn maar geloven in eigen kunnen. Er is inderdaad het probleem van de delocalisatie doch de feiten zijn veel genuanceerder.

Mijnheer Laverge, u weet beter dan ik dat de beschikbaarheid van een relatief hoog subsidiebedrag een van de elementen is om te investeren maar dat ook andere elementen een rol spelen in het nemen van de beslissing. Andere hefboomen zijn dan ook noodzakelijk.

Welke zijn onze remedies en acties ?

Ten eerste, voortaan leggen we minder de klemtoon op de rechtstreekse niet-selectieve subsidies aan bedrijven. We willen die ombuigen tot een versterking van de economische basisinfrastructuur.

Na tien tot twaalf jaar "desinvesteren" en het wegdrukken van alle normale investeringsprogramma's hebben we als eersten de beslissingen genomen om de expansiesteun af te bouwen. Dit zijn geen intenties of woorden maar echte begrotingsmaatregelen die ik heb voorgesteld en die werden goedgekeurd. In nauwelijks drie jaar werden 15.9 miljard rechtstreekse expansiesteun en subsidies verminderd tot 5.7 miljard. Met andere woorden, deze vorm van subsidies werd verminderd tot een derde en ook in de begroting 1995 zal dit beleid worden voortgezet.

Er is wel een extra impuls gegeven voor de verbetering van de infrastructuur, de toegangswegen, de verbindingen en de veiligheid, of dus voor de verbetering van wat ik het infrastructureel comfort zou willen noemen.

Het is een inspanning zonder voorgaande en een noodzakelijke beleidsherschikking. Op korte termijn zullen we daarvan de eerste resultaten kunnen boeken.

Een tweede element is de substantiële verhoging van ons wetenschappelijk en technologisch potentieel. De kredieten hiervoor stegen met 35,7 procent op drie jaar tijd omdat volgens ons dergelijke investeringen horizontale maatregelen vertegenwoordigen die de aantrekkingskracht van een regio verhogen en versterken.

Ik ben ervan overtuigd dat een goed doordacht en een oordeelkundig en consequent aangehouden Vlaams economisch beleid de beste remedie tegen delocalisatie is. Sommigen zijn van oordeel dat de remedie erin bestaat - mocht zulks op Europees vlak mogelijk zijn - opnieuw gigantische subsidiëringen toe te kennen aan individuele bedrijven. Uit onze contacten met Amerika - nog steeds het investeringsland bij uitstek - blijkt evenwel dat wij alles op het getouw moeten zetten om onze infrastructuur te verbeteren. Zowel Belgische investeerders als een aantal verantwoordelijken van de Vlaamse regio's drongen aan in die zin.

Wij moeten consequent zijn en overal dezelfde taal spreken. Wij hebben hoe dan ook het signaal goed begrepen.

Dat enkele bedrijven delocaliseren, kan voor mij beleidsmatig gezien geen reden zijn om de klok terug te draaien. Het ter zake gevoerde beleid moet versterkt worden voortgezet.

Ongetwijfeld is de loon- en arbeidskost een van de belangrijke factoren van de concurrentiekracht van een bedrijf. Wellicht kent u allen het wetgevende kader waarbinnen lonen en arbeidsvoorwaarden tot stand komen. Ik voeg er meteen aan toe dat dit een exclusief federale aangelegenheid is.

Verder wens ik van de gelegenheid gebruik te maken om een aantal

Van den Brande

zaken te demystifiëren. Indien ik ervoor pleit verdere stappen te ondernemen om de staatshervorming op een realistische manier voor te bereiden, dan is dat niet vanuit communautair oogpunt in de zin van de ene deelstaat versus de andere, maar wel opdat elke regio zich maximaal zou kunnen ontwikkelen.

Het ogenblik is aangebroken waarop de Vlaamse Raad, meer dan ooit, duidelijk moet maken aan de federale regering hoe wij de economische ontwikkeling van Vlaanderen zien. Dat was trouwens een van de hoofdthema's van het VEV-congres. Dat betekent dat de federale wetgeving niet ten koste of ten laste van een deelstaat mag worden opgesteld. Wij wensen alles in het werk te stellen om het economische draagvlak van Vlaanderen maximaal te versterken. Dat is trouwens onze taak. Hiervoor is samenspraak met de federale regering absoluut noodzakelijk. Uiteraard zijn er nuances en verschillende opvattingen, maar algemeen gezien heerst er in Vlaanderen een vrij grote economisch-sociaal verantwoorde consensus aangaande de wijze waarop onze economie moet worden ontwikkeld. Wel moeten hier en daar een aantal hefboomen worden geplaatst. Samenspraak tussen de deelstaten en de federale overheid in dat verband zou heel normaal moeten zijn in een samenleving als de onze.

Ik wil niet dat een aantal hypotheeken worden genomen of hindernissen worden geplaatst om onze economische ontwikkeling in het gedrang te brengen.

Na de economische basisinfrastructuur en het nog te ontwikkelen wetenschappelijk potentieel kom ik tot het derde belangrijke element, met name de kwalitatieve factoren van de mededingingskracht.

Op dit vlak moet inderdaad worden gestreefd naar eenvoud en duidelijkheid in de wetgeving.

Wat dit derde element betreft zijn wij op de goede weg. Buiten het wetenschappelijk onderzoek wordt er opleiding en onderwijs geboden. Er gebeurden grote inspanningen inzake exportpromotie, produktontwikkeling en het zoeken naar nieuwe technologieën en nieuwe vitale sectoren.

De titel van de Beleidsbrief Economie - die ik vannamiddag in de commissie zal inleiden - luidt: Investeren in de toekomst. Dit kan vanzelfsprekend klinken, maar het geeft aan dat een aantal keuzen moeten worden gemaakt die eveneens de kwalitatieve ontwikkeling moeten bevorderen. Wij mogen niet bang zijn: voor onszelf noch voor de anderen; wij moeten alles rustig aanpakken en de ingeslagen weg voortzetten.

Het belang van de kwalitatieve elementen die ongetwijfeld een rol spelen bij de afweging van nieuwe investeringen, wordt wel eens onderschat.

Er is nog een ander element in de kapitaalsintensieve processen waar de loonkost slechts een fractie uitmaakt van de totale produktiekost, maar ook in sommige arbeidsintensieve bedrijven die blootstaan aan concurrentie van landen met zeer lage lonen, is enkel kwalitatieve mededinging de waarborg voor het behoud en de uitbreiding van de werkgelegenheid.

Er werden reeds heel wat acties op het getouw gezet. Zo kon drie weken geleden een evaluatie worden gemaakt van de resultaten van de werking van de eerste textielmachine te Zwijnaarde. Thans liggen nog een achttal voorstellen klaar.

Wellicht weet u dat ik een "gewetensonderzoek" heb bevolen van de administratieve omkadering en begeleiding en dat ter zake werden reeds maatregelen werden gesuggered.

Ik zal het nu nog even hebben over Henegouwen en Noord-Frankrijk. U weet dat wij aan de Europese commissie hebben voorgesteld een

bufferzone tot stand te brengen om tijdelijk sommige schokken op te vangen die het gevolg zijn van zeer belangrijke subsidiëringen in Noord-Frankrijk en Henegouwen.

Ik wens de klok inzake subsidiëring niet terug te draaien en ik kan mij moeilijk voorstellen dat de heer Laverge dat wel zou wensen.

Tot slot herhaal ik de drie krachtpunten waaraan wij ons moeten houden. Eerst en vooral moeten wij verder werken aan de verbetering van onze infrastructuur, vervolgens moet het wetenschappelijk technologisch potentieel worden aangezwengeld en tot slot moeten wij kwalitatieve maatregelen nemen.

Wij mogen evenmin nalaten een aantal bijkomende herschikkingen te doen op het vlak van de administratie, ten einde de opvang mogelijk te maken.

Ik pleit eveneens voor een code van goed nabuurschap. Wat Europa betreft moeten wij alert zijn ten aanzien van bepaalde subsidiemechanismen.

Uiteraard zullen wij nog een belangrijk debat moeten voeren over een aantal federale wetten die ons in staat stellen datgene te ondernemen wat wij voor ogen hebben.

Het thema van het tweede Vlaamse economische forum dat in het voorjaar zal plaatsvinden, is fiscaliteit en parafiscaliteit bekeken vanuit de Vlaamse economie.

Diegenen die soms vertwijfeld zijn wens ik wat moed te geven door een paar voorbeelden aan te halen van recente investeringen, waarbij belangrijke beslissingen werden genomen inzake arbeidsplaatsen. Nike Europe gaat gepaard met een investering van 8 miljard frank en de aanwerving van 450 personen. Het

bedrijf Corporation Cater Pillar logistic services wierf eveneens heel wat personen aan. Doordat de Duitse onderneming Mosh zich opnieuw

Van den Brande

vestigde in Ronse, zorgde men voor het behoud van 350 arbeidsplaatsen en het creëren van 150 bijkomende arbeidsplaatsen.

Er is de onderneming West-Veko waaromtrent aan Waalse zijde een akkoord zou zijn getekend met de Verenigde Staten, maar waarvan de keuze uiteindelijk op Limburg is gevallen. Zo heb ik nog een hele lijst belangrijke investeringen in Vlaanderen.

Mijnheer de voorzitter, wij moeten inderdaad een actief en alert beleid blijven voeren zoals dat het geval was in de jongste twee en een half jaar. Ik ben er gerust in dat ondanks de tijdelijke moeilijkheid waarmee wij worden geconfronteerd, Vlaanderen in de toekomst als investeringsland voldoende aantrekkelijk zal blijven.

De voorzitter : De heer Laverge heeft het woord.

De heer J. Laverge : Mijnheer de voorzitter, ik meen dat de minister-president in verband met deze problematiek een rookgordijn laat zakken. Met alle respect voor de positieve punten moet ik er toch de aandacht op vestigen dat de realiteit niet zo positief is. Wij kunnen niet lijdzaam toezien. Collega De Clerck heeft er op gewezen dat er gevaren blijven bestaan indien niet wordt onderhandeld om elementen van oneerlijke concurrentie tegen te gaan.

Minister-president L. Van den Brande : Daarover zijn wij het eens. Dat heb ik ook uitdrukkelijk gezegd.

De heer J. Laverge : Op dezelfde dag dat het Planbureau negatieve berichten gaf, deelde de heer Van Zeebroeck op de televisie tijdens een uiteenzetting over de verhuis van Vlaamse KMO's mee dat de transfers eigenlijk niet zo spectaculair zijn als wordt gedacht, dat ze zelfs verwaarloosbaar zijn. Daarover is nogal wat hilariteit ontstaan. De vraag rijst wie nu uiteindelijk de

waarheid zegt. Het Planbureau spreekt natuurlijk over netto investeringen en wij weten allemaal dat spectaculaire investeringen qua werkgelegenheid soms absoluut niets betekenen. Het is appels met citroenen vergelijken. Mijnheer de minister-president, u doet uiteraard pogingen om bedrijven aan te trekken en om Vlaanderen als investeringsland aantrekkelijk te maken. Het heeft geen zin om lijdzaam toe te kijken wanneer bedrijven zich verplaatsen, vooral als het om bedrijven gaat die voor de tewerkstelling een grote bijdrage leveren. Zoals ik reeds zei, zijn het vooral bedrijven met niet hooggeschoold personeel die verhuizen. Ik wil graag aantonen wat er gedurende de jongste tien jaar in Moeskroen is gebeurd. De heer De Clerck mag mij vergezellen op mijn tocht. Het is onvoorstelbaar hoeveel nieuwe bedrijven zich daar hebben gevestigd. Als bijzonder detail kan ik zeggen dat het om bedrijven gaat die van elders komen. Dat probleem gaat zich nog accentueren. Ik meen dat het feit wordt onderschat dat een bedrijfsleider die verantwoordelijk is voor zijn bedrijf naar de best mogelijke voorwaarden zoekt waaronder zijn bedrijf kan voortbestaan. Men kan natuurlijk zeggen dat bedrijfsleven en politiek uit elkaar liggen, maar het bedrijfsleven moet ook leven met de politieke omgeving en met de infrastructuur die deze biedt. Men moet de problemen niet onderschatten.

Ik heb een kort verslag van het colloquium van gisteren. Enkele punten daarvan sluiten aan bij uw visie. Het eerste punt sluit aan bij de visie van de heer De Clerck. Een belangrijk element daaruit is dat het Europees regionaal fonds bezig is met een geopolitiseerde herverdeling. Wij moeten voorkomen dat de toewijzingen van fondsen een politieke in plaats van een economische basis krijgen.

Wat doet de Vlaamse regering op dat vlak ?

Ten tweede, zou men er kunnen naar streven dat het Europees geld

niet naar het bedrijfsleven gaat, maar naar betere omgevingsfactoren.

Een derde punt heeft betrekking op de investeringen in RMD. De studie wijst ook uit dat slechts 9 percent van de middelen van IWT bestemd zijn voor de KMO's. Het grootste deel van de RMD gaat naar grote bedrijven die al een belangrijke technologische ontwikkeling hebben. Onze KMO's maken blijkbaar onvoldoende gebruik van de bestaande mogelijkheden of er zijn onvoldoende technologische transfers naar deze bedrijven. De enige manier om deze bedrijven in onze regio te houden is het naar omhoog duwen van hun technologie, wat resulteert in een beter produkt. Wij moeten hen helpen inzake markt-, export- en technologiemogelijkheden zodat er geen behoefte ontstaat om zich elders te vestigen. Een delocalisatie is een vorm van winstverwerving op andere technieken dan op deze eigen aan het produkt.

De delocalisatie betekent ook een definitief verlies van tientallen arbeidsplaatsen, waarvoor geen compensatie kan worden gevonden. De investeringen die u opnoemt, mijnheer de minister-president, kunnen deze werknemers niet opvangen omdat zij een ander arbeidsniveau vragen.

Minister-president L. Van den Brande : Ik geef u het voorbeeld van Nike waardoor 400 arbeidsplaatsen worden gecreëerd. Het gaat hier om laaggeschoolden die op de juiste manier worden opgeleid, zodat ze na twee maanden klaar zijn voor de nieuwe job. Ook dat moet worden genuanceerd.

De heer J. Laverge : Dat is slechts een enkel voorbeeld. Een groot aantal arbeidsplaatsen kunnen niet worden gerecupereerd. Bovendien situeren vele investeringen zich in Limburg, met speciale regelingen en faciliteiten.

Minister-president L. Van den Brande : Ze situeren zich in Limburg, in de Kempen, in Antwerpen en West-Vlaanderen. Ik meen dat dit toch vrij gespreid is.

Mijnheer de voorzitter, sta mij toe te concluderen dat de heer Laverge het vrij eens is met de huidige politiek van de Vlaamse regering en dat hij ons aanmoedigt om die voort te zetten. Dat stemt mij bijzonder tevreden.

Dat sterkt mij in de overtuiging dat wij gezamenlijk op de goede weg zijn.

Mijnheer de voorzitter, we moeten voor zover het mogelijk is gemeenschappelijke concepten ontwikkelen. Waarom zouden meerderheid en oppositie anders staan tegenover bepaalde thema's ?

De spreker heeft gelijk inzake de KMO's. Zoals zal blijken uit de beleidsbrief is in het onderzoek dat ik IWT heb opgedragen, vastgesteld dat nog geen tien percent van deze middelen naar de KMO's gaan. Precies daarom wensen we een herschikking tot stand te brengen zodat de "technologische drager" in de KMO wordt versterkt.

Ook voor het globaal verschijnsel mogen we niet blind zijn. Ik had de gelegenheid om hierover een indringend gesprek te voeren met bepaalde verantwoordelijken. De rationalisaties die op het ogenblik op Europees en wereldvlak gebeuren, vormen wellicht slechts een derde van de maatregelen die grote multinationale en andere ondernemingen zullen moeten nemen.

Er is niet alleen het groot maatschappelijk probleem dat ik zou willen noemen "de uitstoot aan de onderkant van de ladder" ; binnenkort zullen we waarschijnlijk ook worden geconfronteerd met zulke uitstoot aan de bovenkant van die ladder, wat een totaal nieuw verschijnsel zou zijn in onze economie.

Zonder gebiologeerd te zijn door onze aanpak, ben ik van oordeel dat de enige mogelijkheid op langere ter-

mijn de geografische kleine plek op de wereldkaart is die Vlaanderen heet en heel goed gelegen is. De ligging van Vlaanderen zal echter niet langer volstaan om economische draagvlakken te behouden of zelfs maar op peil te houden.

Ik heb al bij herhaling gezegd dat full employment vijftien jaar geleden een werkloosheid inhield van ongeveer 3 percent en dat full employment, zelfs bij een goede Westerse economie, in de toekomst een werkloosheid van 12 tot zelfs 14 percent dreigt te betekenen. Als we bovendien rekening houden met de rationalisaties en herschikkingen die in de toekomst noodzakelijk zijn, dan hebben we maar één antwoord : doorzetten op de toegevoegde waarde, de kwaliteit en de technologische innovatie.

Ik hoop volgende week meer informatie te kunnen meedelen in verband met kabelnetwerken, multimedia-initiatieven en dergelijke. Dat zullen volgens mij in de toekomst de echte pijlers van onze economie zijn.

Een van de sprekers heeft het voorbeeld van de textielsector aangehaald. Ik heb de gelegenheid gehad een langdurig gesprek te voeren met vooraanstaanden van die sector. De jongste tijd heb ik ook bedrijven bezocht in Oost-Vlaanderen. Daar is een heel belangrijk textielbedrijf dat, omdat het innovaties heeft ingevoerd, concurrentieel met Zuid-Oost-Azië produceert, afzet en verkoopt.

Mijnheer Laverge, we zijn het dus roerend eens dat een aantal elementen vaststaan maar dat er geen twintig remedies zijn. Ik blijf ervan overtuigd dat onze aanpak van de voorbije drie jaar, die in de toekomst zal worden voortgezet, de enige weg is om deze problemen op te lossen.

De voorzitter : De heer Dielens heeft het woord.

De heer F. Dielens : Mijnheer de minister-president, terecht bleef u even stilstaan bij de relaties die u had met de heer Collignon.

U had het eveneens over een code van goed nabuurschap. Indien ik u goed begrijp, zou een dergelijke code worden ingevoerd voor het geval een delocalisatie van Vlaanderen naar Wallonië plaatsvindt of omgekeerd.

Al begrijp ik best uw goede bedoelingen die aan de basis liggen van een dergelijke beslissing, toch spreekt het voor zich dat wanneer wij onze bedrijven verbieden zich te delocaliseren, andere bedrijven die elders zijn gevestigd, dat wel zullen doen en zich bij ons zullen vestigen. Maar is dat een betere oplossing? Ter zake bestaan er nuances en die mogen wij niet uit het oog verliezen.

Vervolgens, mijnheer de minister-president, mocht ik niet vernemen welke stappen de Vlaamse regering reeds concreet heeft ondernomen voor het geval inderdaad zou blijken dat er sprake is van deloyale concurrentie.

Mijnheer de minister-president, uw beleidsstrategie komt erop neer meer aandacht te besteden aan omgevings-subsidiëring dan aan rechtstreekse subsidiëring, al komen de twee systemen uiteindelijk op hetzelfde neer. Het gaat er immers om een bepaalde sfeer te creëren. Delocalisatie zou hiervan het gevolg kunnen zijn. Wat ik echter vooral wil beklemtonen is dat wij bestendig voor een keuze zullen staan. Enerzijds kunnen wij worden geconfronteerd met deloyaliteit, voortvloeiend uit subsidiëringen die wij als onterecht zullen bestempelen omdat zij bepaalde bedrijven al dan niet bevoordelen of delocalisatie werkstelligen, anderzijds zullen wij worden geconfronteerd met het belang dat wordt gehecht aan reconversiegebieden en dergelijke, terwijl precies bepaalde sociale omstandigheden aanleiding geven om een zone tot reconversiegebied uit te roepen.

Deze tweestrijd zal ons moeten toelaten een scherper oordeel te vellen.

Ik ben hoe dan ook van mening dat, in geval van een tweesporenbeleid, de sociale belangen primeren op de economische belangen. Dat is trouwens de reden waarom mijn fractie

Dielens

vooral oog heeft voor het wegwerken van het tweesporenbeleid op sociaal vlak.

De voorzitter : De heer De Clerck heeft het woord.

De heer S. De Clerck : Mijnheer de voorzitter, het is juist dat een aantal dossiers louter rationeel-economische beslissingen zijn. Tachtig procent van de bedrijven in de confectiesector bouwen hun produktie uit buiten België. Hier gaat het natuurlijk om een sector met zware loonlast. Het is dramatisch dat daar zoveel tewerkstelling verloren gaat. Dat is niet het geval in andere sectoren.

Mijnheer Dielens, het is niet verantwoord te zeggen dat in Wallonië voorrang mag worden gegeven aan internationale bedrijven om te investeren, eerder dan aan Vlaamse bedrijven. Ik ga volledig akkoord met wat u hebt gezegd in verband met de basisinfrastructuur. Dat is een goede politiek en veel beter dan alleen maar subsidies geven. Ik wil er toch aan herinneren dat er een tekort is aan infrastructuur, aan industrieterreinen en dat er weinig plaats is om onze bedrijven te herlokalisieren. Wanneer er geen plaats is gaan ze sowieso elders. Infrastructuur en industrieterreinen zijn belangrijke punten.

Een van de hoofdredenen van delocalisatie is het vergunningsbeleid waaronder milieuvergunningen en dergelijke meer. Er zijn voorbeelden van drukkerijen, waarvoor de milieuvoorschriften bijzonder zwaar zijn geworden, die omwille van milieuredenen moeten zoeken naar een andere lokatie. Ik vind het erg dat wij daar niet kunnen op anticiperen. Ik pleit ervoor om binnen de Vlaamse regering een economische cel op te richten die kan opvolgen wat er op het vlak van het milieubeleid wordt beslist. Die beslissingen hebben soms noodlottige gevolgen. Wegens het uitblijven van milieuvergunningen

moet soms worden verhuisd ondermeer naar Noord-Frankrijk of Wallonië waar de reglementen minder streng zijn. Ik zeg niet dat de minister die deze bevoegdheid heeft verkeerde beslissingen neemt, daarover kan uiteraard worden gediscussieerd, ook al omdat deze vaak ingaan tegen lokale en provinciale beslissingen. Vanuit economisch standpunt moet er echter worden gereageerd. Alles moet in het werk worden gesteld om de betrokken bedrijven in Vlaanderen te houden door ze eventueel te begeleiden bij het zoeken van nieuwe terreinen.

Ik kom terug op uw code. Ik ben niet voor het "kordon" omdat dit het verleggen is van de grenzen. Ik wil het voorbeeld aanhalen van de groep Verbeke die er in slaagt om in Wallonië niet te worden aangevallen wegens zijn overheidsschulden. De twee en een half jaar achterstallige RSZ-bijdragen worden niet opgevorderd. Dat is ook een vorm van onevenwicht. Onze wetgeving moet op dezelfde manier in de verschillende regio's worden toegepast. De schulden aan de fiscus en andere moeten op dezelfde manier worden betaald. Wanneer er een verschil is tussen de toepassing in Vlaanderen en Wallonië dan valt de EU eigenlijk uiteen. Zij is dan geen unie meer maar werkt op verschillende snelheden. Dat is bijzonder nefast. Ik vraag daaromtrent een onderzoek omdat dit realiteit is.

De voorzitter : De minister-president heeft het woord.

Minister-president L. Van den Brande : Mijnheer de voorzitter, Vlaanderen had een achterstand op het vlak van de milieuwetgeving. De Vlaamse regering moet derhalve een aantal maatregelen nemen. Er bestaat een eensgezindheid in de Vlaamse regering om te vereenvoudigen op het vlak van procedures, rechtszekerheid en vergunningen. Wij mogen niet uit het oog verliezen dat er nu reeds een aantal economische activiteiten ontstaan die zich

richten op een sterke milieuwetgeving.

In Canada hebben de belangrijkste industriële gebieden een milieuwetgeving uitgewerkt die veel drastischer is dan de onze. Ik pleit niet voor de ongenueanceerde nabootsing ervan, maar voor een aan onze situatie aangepaste handelwijze.

Oostenrijk, en wellicht ook de andere Noorse landen die tot de Europese Unie zullen toetreden, zullen een veel strengere milieuwetgeving in de Unie binnenbrengen zodat wij verplicht zullen zijn de onze bij te spijkeren. Ik deel echter de mening van verschillende sprekers dat wij oordeelkundig moeten optreden.

Ten einde elk misverstand te voorkomen, wens ik toch nog even te onderstrepen dat ik niet gepleit heb voor investeringen naar Henegouwen en geen andere (?). Ik zeg alleen dat wij, in het kader van de Belgische economische en monetaire unie, moeten nadenken over het gebruik van extra subsidies om mensen of ondernemingen aan te trekken. Ik deel de mening dat de Europese subsidies kunnen worden gebruikt om bijvoorbeeld de infrastructuur en de vergunningen te verbeteren.

De voorzitter : De heer Olaerts heeft het woord.

De heer H. Olaerts : Mijnheer de voorzitter, ik zal mijn uiteenzetting beperken aangezien wat ik wilde opmerken reeds gedeeltelijk door andere leden is gezegd. Ik stel vast dat er in Vlaanderen en Wallonië een soort tweesporenbeleid is dat gunstig maar ook vaak discriminerend en niet-aanvullend kan zijn.

De wetgeving wordt niet steeds ernstig genomen. Denken wij maar aan de problematiek van de milieuvergunningen en de gewone vergunningen.

Ik verneem van de minister-president dat een vereenvoudiging wordt uitgewerkt. Dat is goed want uiteindelijk moeten de bedrijven zich vaak

Olaerts

bezighouden met bijkomstigheden in plaats van met de essentie.

Ten eerste, er wordt gekozen voor de basisstructuur en voor maatregelen ter verbetering van de kwaliteit. Ik wil er echter op wijzen dat in Vlaanderen de twee fundamentele hefboomen nog steeds geblokkeerd zijn, namelijk de fiscaliteit en de sociale zekerheid. Met deze middelen zou men nieuwe dimensies kunnen maken en investeerders kunnen belonen. Jammer genoeg blijven deze twee belangrijke hefboomen tot op heden nog steeds onbenut.

Ten tweede, wij hebben het deze ochtend uitvoerig gehad over het ontbreken van arbeidsplaatsen. Ik wil het helemaal niet hebben over de bussen van Van Hooi, maar is het de minister-president bekend dat in het Luikse meer en meer Limburgse aannemers worden geweerd? In welke mate doen wij dit ook? Hoe beschouwt de minister-president dit probleem?

De voorzitter : Mijnheer Olaerts, dit zijn heel interessante vragen maar ze behoren eigenlijk tot het debat dat we vanmiddag zullen houden.

De heer H. Olaerts : Mijnheer de voorzitter, ze betreffen wel hetzelfde onderwerp, namelijk arbeidsplaatsen in Vlaanderen.

De voorzitter : De interpellatie van de heer Laverge gaat over de delocalisatie. Ik verzoek u zich tot dat thema te beperken.

Mevrouw Nelis-Van Liedekerke heeft het woord.

Mevrouw L. Nelis-Van Liedekerke : Mijnheer de voorzitter, Oost-Vlaanderen paalt aan West-Vlaanderen. Wij hopen dat over deze provincie, en dan vooral de regio Geraardsbergen, ooit ook eens zal worden gesproken. Wij kampen namelijk ook met heel wat problemen en het fenomeen van de delocalisatie doet zich ook bij ons voor.

De minister-president heeft al gedeeltelijk geantwoord op mijn uiteenzetting aangezien ik vragen wilde stellen in verband met de verschillende interpretaties van milieureglementeringen en het beleid inzake vergunningen.

De minister-president antwoordt dat deze problemen in de toekomst kunnen worden opgelost en dat de voordelen die bepaalde bedrijven putten uit delocalisatie naar Henegouwen van korte duur zijn en zichzelf in de toekomst zullen neutraliseren.

Ik ben het daarmee wel eens, maar intussen hebben de feiten zich toch voorgedaan.

Twee bedrijven uit de regio Aalst voeren op het ogenblik besprekingen met de bedoeling zich te vestigen op het industrieterrein van Nijvel waaraan grote voordelen verbonden zouden zijn. Een van hun argumenten is dat het vergunningsbeleid ginds veel gemakkelijker wordt geïnterpreteerd en dat er een andere milieureglementering wordt toegepast.

Eigenaardig is wel dat de Vlaamse bedrijven die zich in Nijvel vestigen toch op zoek zijn naar personeel in de streek van Geraardsbergen. In de streek van Nijvel is weliswaar ook een grote werkloosheid maar de bedrijven weten blijkbaar dat de mentaliteit van werknemers uit Vlaanderen anders is dan deze uit Wallonië.

Mijnheer de minister-president, onderschat het probleem niet want het is inderdaad concurrentievervalsend.

U hebt gesproken over een noodzakelijke code van goed nabuurschap. Hoe vaak hebt u echter contact met het Waalse Gewest? Hoewel contacten alleen niet volstaan, moeten ze toch goed en heel geregeld worden onderhouden want in de periode tussen de contacten kan namelijk al heel veel onheil zijn geschied.

De voorzitter : De heer Vergote heeft het woord.

De heer F. Vergote : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, de problematiek die vandaag werd geschetst omtrent de industrieterreinen en het beleid inzake milieu en vergunningen is inderdaad uiterst belangrijk. Het is trouwens een probleem dat niet mag worden onderschat, want in bepaalde gevallen zijn de eraan verbonden gevolgen zeer nefast.

Een ander aspect dat even negatieve gevolgen heeft, is dat velen van onze ambtenaren thans eerder betuttelend, controlerend en sanctionerend optreden in plaats van een dienstverlenende en adviserende rol te vervullen.

Drie weken geleden hoorde ik een ambtenaar tijdens een speech verklaren dat hij geen tijd meer had om aan dienstverlening te doen - al is dat nochtans zijn taak - omdat hij zich moest bezighouden met administratieve rompslomp.

Velen zijn het beu permanent te worden gecontroleerd door ambtenaren op allerlei vlakken.

Minister-president L. Van den Brande : Mevrouw Nelis, inzake het milieubeleid zou het onverstandig zijn te doen alsof een aantal zaken niet moeten gebeuren. Ik ben wel van mening dat wij op dat vlak dienen te streven naar versoepeling en vereenvoudiging.

Verder wens ik duidelijk te maken dat ik nagenoeg dagelijks contact heb met het Waalse Gewest.

Ik gaf aan de Gewestelijke Ontwikkelingsmaatschappij de opdracht op korte termijn een operationele cel tot stand te brengen met als taak de zaken nauwkeurig te bekijken vanuit alle hoeken, op grond van economische en ecologische gegevens.

Iedere maand wordt er vergaderd met de vertegenwoordigers van de GOM's. Ik hoop dat ook een en ander kan tot stand komen rond de streekplatforms. De reglementering

Van den Brande

ter zake is hoe dan ook reeds uitgewerkt.

Mijnheer Vergote, ik deel uw mening wat de ambtenaren betreft. Het komt erop aan de zaken juist te benaderen. Ik kan u verzekeren dat deze personen erg goed hun best doen, maar ik geef toe dat de kwalitatieve maatregelen moeten worden aangepast.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

— *De vergadering wordt gesloten om 12.25 uur.*

HANDELINGEN

De handelingen zijn het woordelijk verslag van de plenaire vergaderingen en van de in openbare commissievergaderingen gehouden interpellaties.

Ze worden in twee edities uitgegeven :

- de eerste, met witte kaft en het embleem van de Vlaamse Raad in goudkleur, bevat de handelingen van de plenaire vergaderingen ;
- de tweede, met witte kaft en met onderaan rechts de letter C met een chronologisch volgnummer, de vermelding van de commissie met het volgnummer van de vergadering per commissie, bevat de handelingen van de in openbare commissievergaderingen gehouden interpellaties. Per commissie en per vergadering wordt een editie van de handelingen uitgegeven.

AZRV : Commissie voor de Algemene Zaken, het Reglement en de Verzoekschriften

BAAZ : Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden en Ambtenarenzaken

BEAG : Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden

CULT : Commissie voor Cultuur

EELW : Commissie voor Economie, Energie, Landbouw en Werkgelegenheid

FIBE : Commissie voor Financiën en Begroting

HROL : Commissie voor Huisvesting, Ruimtelijke Ordening en Landinrichting

LENA : Commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud

MEDI : Commissie voor de Media

ONVW : Commissie voor Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid

OPWV : Commissie voor Openbare Werken en Vervoer

SAMW : Commissie voor Samenwerking

WEGE : Commissie voor Welzijn en Gezondheid